

Memorandum *Opwijk 2024*

Er zijn de voorbije jaren zeker positieve stappen genomen om het fietsen in Opwijk veiliger en aangener te maken. Maar er is nog heel wat werk.

Positieve punten

- Aandacht voor verkeersveiligheid via Save-charter
- Zone 30 in centrum Opwijk, in meerdere andere buurten en wijken
- Invoering fietsstraten
- Voorbereidingen autoluwe Neerveldstraat (en hele omgeving!), Kalkestraat met woonerf
- Verwijderen glasbollen bij de fietspaden
- Voorbereiding tracering en tunnels onder spoorweg voor OMA-route en Leirekensroute
- Filter Mechelstraat

Minder enthousiast zijn we over de kwaliteit van de nieuwe fietspaden (Mansteen, Verloren Kostbaan, Ringlaan). Ons [fietsrapport](#) met 5/10 in 2024 is met de hakken over de sloot: het geeft aan dat fietsers meer verwachten. Voor een echte modal shift is het niet voldoende.

We zetten hierna onze speerpunten op een rijtje.

Comfortabele fietsinfrastructuur

Toets nieuwe infrastructuur aan het **Fietsvademecum** om ontwerpfouten te voorkomen. Kies voor **asfalt** zoals daarin wordt voorgeschreven: blijvend comfort, investering op lange termijn. Onze buurgemeenten Merchtem, Londerzeel, Buggenhout, Asse zijn hiervan mooie voorbeelden, alsook AWV voor gewestwegen.

Leg de plannen voor op een moment dat er nog kan bijgestuurd worden!

Heb aandacht voor het **voorkomen van eenzijdige fietsongevallen** door drempels, paaltjes,... men schat tot minimum 30% van de fietsongevallen! Opteer voor drempelvrije routes die de fietser ook toelaten zich te concentreren op het verkeer.

Recentelijk:

- Nieuw fietspad Karenveldstraat met grote plassen bij regen
- Verlorenkostbaan met electriciteitskasten bij de toegang en verkeersborden middenin
- Steenweg op Merchtem: betondallen liggen nu al behoorlijk slecht, na zowat 10 jaar

Fietsveilige infrastructuur

“Ik wil me veilig voelen op de fiets”

Achtergrond: Er zijn teveel verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers. Veel van deze ongevallen kunnen worden voorkomen door aanpassingen aan de weginrichting. En ook al vond er nog geen ongeval plaats, laten we niet wachten tot het zover komt. Veiligheid is voor vele mensen het belangrijkste criterium om, al dan niet voor de fiets, voor een specifieke fietsroute te kiezen.

De meest gebrekkige, onveilige fietsinfrastructuur in Opwijk die moet aangepakt worden is vast **Steenweg op Vilvoorde-Klei**: druk blijven zetten naar het gewest!

Het is niet nodig overal fietspaden te hebben. Een **autoluwe omgeving** is vaak een betere keuze. Daarmee worden ook de kruispunten veiliger. We zijn blij dat de optie van fietsstraten meer en meer ingang vindt.

Een nieuw fietspad aanleggen?

- **Stationsstraat** – verhoogd en afgescheiden om tegen de richting gemotoriseerd verkeer te fietsen
- ...

Bestaande fietspaden grondig vernieuwen?

- **Heiveld** + ronde punten (BFF – Bovenfunctioneel fietsnetwerk – 80% gesubsidieerd)
- **Droeshoutstraat** (“Van Doorenkensberg”) (of filter = optie bouwmeesterscan)
- **Karenveldstraat** (kant jeugdheem)
- **Nanovestraat en Sint-Paulusbaan**
- ...

Fietspaden ontdebellen?

- **Eeksken** (ook BFF) en **Steenweg op Lebbeke**
- **Nijverseelstraat**
- ...

Wat met de **Klaarstraat**?

Een richtinggevend idee zou al een mooi vertrekpunt zijn.

Het zou goed zijn voor dergelijke straten minstens al een voorontwerp te hebben van hoe het zou moeten aangepakt worden zodat het in een meerjarenplan kan gegoten worden.

Meer ruimte voor de fiets en plaats voor alle soorten fietsen

“Ik wil comfortabele fietsinfrastructuur voor lange afstanden”

Achtergrond: We zijn niet enkel met steeds meer fietsers, de fietser wordt ook diverser: vouwfiets, elektrische fiets, cargobike, speed pedelec, velomobiel, om er maar enkele te noemen. Laten we rekening houden met de specifieke noden die deze diversiteit met zich meebrengt, voldoende ruimte is hierbij essentieel.

Het aanleggen van nieuwe fietspaden, het inrichten van nieuwe fietsstraten, of meer ruimte voor de fiets ten koste van de rijbaan? De Fietsersbond ijvert voor het herverdelen van de openbare ruimte ten voordele van de fiets.

Fietsers die beschikken over een veilige en vlotte route, van thuis naar hun bestemming, zullen ook daadwerkelijk voor de fiets kiezen. De Fietsersbond roept daarom op om werk te maken van coherente fietsroutes. Gedaan met fietspaden die plots stoppen, gevaarlijke kruispunten en oversteken die een barrière vormen.

We denken aan de volgende langere afstand routes:

- Oma-route (als alternatief voor Mansteen en Klei naar buurgemeente Merchtem. Ook naar Mollem, Brussel → filter op Kapenbergweg nu al invoeren)
- Leirekensroute
- Route Lebbeke, Dendermonde

Men is er wel mee bezig maar wat meer voluntarisme zou de zaken toch kunnen versnellen. Is het echt nodig te wachten op de aanleg van de tunnels onder het spoor om elders op deze routes vooruitgang te boeken?

Een fietsherstelzuil langsheen deze routes is aangewezen.

Op 01/09/2026 gaat de nieuwe verkeerswet in voege. Deze zal de mogelijkheid creëren om het bord 'optioneel fietspad' te plaatsen. In afwachting van vernieuwingen, kan dit toegepast worden op smalle en ontoereikende fietspaden.

Stop fietsdiefstal & veilig fietsparkeren

“ik wil mijn fiets veilig kunnen stallen”

Achtergrond: Fietsdiefstal is een rem op fietsgebruik. Wie slachtoffer wordt van een fietsdiefstal is daarna minder geneigd om te fietsen en een nieuwe fiets te kopen, laat staan dagelijks te fietsen. Voor sommigen is het zelfs een reden om te stoppen met fietsen. Voor de Fietzersbond is het duidelijk, de strijd tegen fietsdiefstal moet een absolute prioriteit zijn. Ook de gemeente kan heel wat doen.

- De lokale politiezone kan een grotere prioriteit toekennen aan de strijd tegen fietsdiefstal en proactief aan de slag gaan. Wist je dat ze hierbij bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van [lokfietsen](#), fietsen met een GPS-tracker? Wist je dat ze binnenkort gebruik kunnen maken van [Mybike](#), een centraal fietsregister, een database voor fietsen?
- Investeren in fietsenstallingen op belangrijke bestemmingen. Meer fietsers betekent nood aan meer veilige fietsenstallingen. Er wordt best ook rekening gehouden met de grotere diversiteit aan fietsen: niet alle fietsen passen zomaar in een gewone fietsenstalling.
- Gemeentelijke bouwverordeningen zorgen ervoor dat het voorzien van fietsparkings niet vrijblijvend is en bepaalt het aantal verplichte fietsparkings in openbare en privé-gebouwen.

Er werd ook een mobiele fietsenstalling aangekocht voor evenementen: fijn!

Comfortabele fietsenstallingen ontbreken vaak

- Geen stalling waaraan je met kabel je fiets kan vastmaken aan Hof ten Hemelrijk (bib), noch Kersenpit. Ondertussen werd er wel één geplaatst aan de sporthal na diefstallen aldaar.
- Bewaakte stalling station voor elektrische fietsen: in stationsgebouw?
- Singel: meer parkeerplaatsen voor auto's dan voor fietsen

Laadpunten voor elektrische fietsen op onze centraal gelegen plaatsen zijn zeker welkom.

Fietsgraveeracties (heel positief!): graag blijven promoten en koppelen aan MyBike in de toekomst!

Van mental naar modal shift

“Ik heb extra motivatie nodig om meer te fietsen”

Achtergrond: De fiets is een toegankelijke, goedkope en ecologische manier om je te verplaatsen. Fietsers weten het, niets fijner als je hoofd even leeg te maken op de fiets, wind in de haren, een gezonde portie beweging; fietsen is gewoon plezierig. Ook de gemeente kan heel wat doen om de fiets op een positieve manier te ondersteunen, de fiets echt vanzelfsprekend te maken:

Het is fijn dat de gemeente zijn personeel aanzet te fietsen!

We zijn blij met de mobiele fietsenstalling voor evenementen: strategisch opstellen bij evenementen zodat met fiets komen als de vanzelfsprekende optie beschouwd wordt!

De gemeente kan acties ondernemen om fietsen direct of indirect positief te ondersteunen. Denk maar aan een autoloze zondag, een fietsontbijt, een samenwerking met lokale fietsenhandelaars om fietsen winterklaar te maken, punten op je uitpas als je met de fiets naar de bibliotheek komt ...

Een muntje voor fietsende kinderen: dat kan nu gezien de directe schoolomgevingen voorbije jaren toch wat veiliger en duidelijker zijn gemaakt

Een fiets voor iedereen

“Ik wil kunnen beschikken over een fiets, altijd en overal”

“Ik wil leren fietsen in het verkeer”

Achtergrond: Eén vijfde van de bevolking heeft moeite om 'er te geraken'. 392.000 Vlaamse huishoudens hebben geen fiets. Mensen die vervoersarmoede ervaren, missen kansen op school, opleiding, werk en ontspanning. Fietzersbond Nationaal zette daarom het project '[Een fiets voor Iedereen](#)' op.

Zoveel mogelijk mensen toegang te geven tot een fietsoplossing, kan de Fietzersbond niet alleen. We roepen alle belanghebbenden op om maximaal samen te werken. In de eerste plaats heeft de gemeente hierin een belangrijke taak. Met het OCMW, mogelijkheid tot financiële ondersteuning, communicatiekanalen, ... heeft het gemeentebestuur heel wat instrumenten in handen.

Toegang hebben tot een fiets is een eerste stap. Om een fiets te kunnen gebruiken is er meer nodig. Wat voor velen een evidentie is, fietsen in het verkeer, is dat lang niet voor iedereen. De Fietzersbond roept daarom op om in te zetten op het leren fietsen. Zowel voor volwassenen die zich niet veilig voelen op de weg als van jongs af aan, op de schoolbanken.

Voor Opwijk denken we specifiek aan het oprichten van een Fietsbib: Kinderen die met de juiste maat van fiets rijden, is ook veiliger!

Een beperkt verkeerspark kan onze jeugd bijscholen in de verkeersregels, samenwerking met scholen is aangewezen.

Fietspendelen belonen

“Ik wil fiets en openbaar vervoer vlot kunnen combineren”

Achtergrond: Fietsen naar het werk moet vanzelfsprekend zijn en maximaal ondersteund worden, daar ijvert de Fietzersbond al jaren voor. De fietsvergoeding kwam er mede dankzij de Fietzersbond en blijft het instrument bij uitstek om werknemers die voor de fiets kiezen een financiële steun in de rug te geven. Ook via het systeem van leasefietsen, het mobiliteitsbudget, kunnen werknemers ondersteund worden.

De fiets is dé evidente keuze voor korte verplaatsingen. Voor langere verplaatsingen kan het evenwel handig zijn over te stappen naar andere duurzame vervoerswijzen, trein, bus – tram - metro of deelwagen. Combimobiliteit omvat het naadloos integreren van verschillende vervoerswijzen, waardoor mensen efficiënter en slimmer van de ene naar de andere plek kunnen bewegen. De

Fietsersbond pleit ervoor te investeren in de combinatie fiets en openbaar vervoer en/of gedeelde automobilititeit.

De gemeente kan heel wat doen

- Te voet of met de fiets naar het station aanmoedigen: Verlichting op fietspaden in stationsomgeving (Leireken, baantje langs spoor), apart fietspad in Stationstraat, filter in Wallekensweg
- Bewoners in omgeving station de mogelijkheid geven om de (tweede) auto achterwege te laten: deelauto's in nieuwe bouwprojecten aanmoedigen of zelfs opleggen.
- Overwegen om Blue bike op te starten als onderdeel van Hoppin-punt

Meten geeft rijkere fietsdata

“Ik wil een echt fietsbeleid”

Achtergrond: Om te komen tot een echt fietsklimaat is gedegen kennis over fietsers een noodzakelijke basis. Vandaag worden nog te veel beleidsbeslissingen genomen op basis van fragmentaire data en buikgevoel. Er is nood aan meer data en expertise om zo ook tot effectieve maatregelen te komen.

De gemeente kan heel wat doen

- Zonder personeel geen mobiliteitsbeleid. Door te investeren in mensen ontstaat de broodnodige expertise om effectieve maatregelen te nemen. Mobiliteitsambtenaren maar ook personeel binnen andere diensten zorgen voor de opvolging op het terrein, uitvoering en evaluatie.
- Meten is weten. Er zijn heel wat mogelijkheden om data te verzamelen: Telpalen, officiële tellingen en ook burgers kunnen actief ingezet worden via Telraam. De Fietsersbond geeft ook zelf het goede voorbeeld met Met de [Fietsersbond App](#) en de [meetfiets](#).

Het is positief dat Opwijk investeerde in Telramen, het is nu kwestie van die goed en gericht in te zetten en op te volgen. De data wordt uiteraard publiek ter beschikking gesteld. Andere mogelijkheden zoals het verplaatsingsgedrag volgen via GSM-signalen is op te volgen.

Verdere inspiratie?

- https://www.fietsgemeente.be/wp-content/themes/vsvcongres/map-reports/reports/Fietsrapport%202024_Opwijk.pdf
- [Speerpunten van de Fietsersbond](#)
- <https://telraam.net>
- <https://wegenenverkeer.be/zakelijk/documenten/ontwerprichtlijnen/vademecum-fietsvoorzieningen>
- <https://www.fietsersbond.be/nieuws/vernieuwde-verkeersregels-vanaf-1-september-2026>

Uitgifte: juli 2024
opwijk@fietsersbond.be